

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

XV. De his, quae à Theodosio Imperatore scripta sunt his de rebus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

μὲν οὐκ ἐμόνον ἀπερσίοτε τὰ λεγόμενα, ἀλλὰ καὶ θυμὸς πλήρης ἐγένετο, καὶ λόγοις ὀπλι-
ηῶν τε καὶ πελταστῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς πε-
λοπίας ἐκύκλω. ἐπειδὴ δὲ τὸν μέγιστον ἐκείων
δραστήρα ἐδένεδεδίξατο τῆν ἑσπέρην αὐτῆς ἡγομέ-
νων μορμολύκεια γὰρ ὑπέλαβε ταῦτα, με-
ρα κυλλοῖς ὑπὸ τινων ἀπερσφερόμενα τότε
δὴ χαλεπήνας, ἀπερσφάνως αὐτὸν ἐκέλευσε
τῆν ἱερῶν ἐξωβήναι ἀπερσφύρων. ὁ δὲ, ἐκὼν μὲν
ἐφη τῆστο ἐδράσω, ἐδὲ ἀπερσφώσω τοῖς λυ-
κοῖς τὸν τῆν ἀπερσφάτων σηκὸν, ἐδὲ τοῖς βλασ-
φημοῖσι τὸν θεῖον ἀδράσω νεῶν ἀλλ' εἰ θεοῖ
κίεναῖ δοκεῖ, ἐνδον ἐπένεγκε μοι τὸ ξίφος ἢ
τῶν αἰχμητῶν. ἀσπασίως γὰρ δέξομαι τῶν
τοιαύτην σφαγῶν.

A verba Ambrosii non modo non admi-
fit, verum etiam ira exarsit; levisque &
gravis armaturæ militibus Ecclesiæ
ambitum circumsepfit. Sed cum nihil
eorum, quæ ab ipso facta erant, fortissi-
mum virum terruisset: pro larvis enim
cuncta ducebat, quæ pueris à quibus-
dam objici solent: tandem indignatus,
palam ei mandavit ut extra vestibulum
Ecclesiæ prodiret. Verum Ambrosius:
Ego, inquit, mea sponte id non faciam,
nec ovium septa lupis prodam, nec Dei
templum blasphemantibus tradam.
Sed si tibi libitum est occidere, intus
ensem vel hastam in me adige. Li-
benter enim hujusmodi mortem ex-
cipiam.

Κεφ. ιδ΄.

Περὶ τῶν παρὰ μαξιμου τυραννῆος ἐαλυττιανῶ τῶν
ἐπὶ δαλαθίντων.

Χρόνος δὲ συγχρῆς τριβομένους, μεμάρθηκε
μὲν ὁ μαξιμου τὰ τῆς μεγαλοφώνως
κέρυπτος τῆς ἀληθείας τομάρηρα ἐπέσφ-
λε δὲ τῶν ἐαλεθιλιανῶν, τὸν κτῆ τῆς δισεθείας
πόλεμον καλαλδσαι παρεγυῶν, ἐδὲ ἀδανῶν
μη ἀπερσφῶν τῶν παρῶν δισεθείαν ἀπερσφ-
θεικε δὲ καὶ τῶν πολέμων τῶν ἀπειλῶν, εἰ μὴ
περσοῖς καὶ μέντοι καὶ τὸ ἔργον τοῖς λόγοις
ἐπέσφεικε. τῶν γὰρ ἐαλιανῶν ἀγείρας, ἐπὶ τῶν
μεδίολανον ὄρησεν, ἐνθα ἐκείντος διπῶν
ὁ δὲ μαξων τῶν ἐφοδον, εἰς ἰλλυρείας ἀχέ-
φύγων, τῆν πείρα μαθῶν τῶν ἐκ τῆς μη-
τρῶας ἀπάνατο συμπεβλής.

CAP. XIV.
De iis, que Maximus tyrannus Valentiniano
juniori scripsit.

Cum jam multum temporis in his
tereretur, certior factus est Maxi-
mus de rebus, quæ contra egregium ve-
ritatis præconem tentabantur. Scripsit
itaque litteras ad Valentinianum, qui-
bus eum hortabatur, ut pietati bellum
inferre desisteret, monebatque ne pa-
ternam religionem proderet. Adjecit
etiam minas belli, nisi Valentinianus
morem gereret: statimque verba factis
confirmavit. Collectis enim copiis,
Mediolanum versus contendit, in qua
tum Valentinianus degebat. Qui audi-
ta Maximi expeditione fugit in Illyri-
cum, experimento ipso edoctus, quid
sibi profuissent matris consilia.

Κεφ. ιε΄.

Περὶ τῶν παρὰ θεοδοσιου βασιλέως περὶ τῶν
γραφῶντων.

Πιθόμενος δὲ θεοδοσιου ὁ πανδύφη-
μος βασιλεὺς ἔπειτα παρὰ τῶν βασι-
λέως περσοθῆνα καὶ παρὰ τῶν τυραννῶν γρα-
φῶντα, ἐγραψε τῶν ἀπερσφύγοσι νεῶν, μὴ
χρῆναι θανατῶσαι, εἰ τῶν βασιλέων μὲν τὸ
δῆλον, τῶν δὲ τυραννῶν τὸ κράτος σω-
ζοῦνται. τῆν γὰρ δισεθεία ἀποπολέμηκε μὲν
ὁ βασιλεὺς ὁ δὲ τυραννῶν ἐπεκέρησε. καὶ
ὁ μὲν ταῦτῶν ἀπερσφῶν, ἀποδιδράσκει
γυμνός ὁ δὲ ταῦτῶν κατὰ πλοσμέντος, τῶν γε-
γυμνωμένους κρατεῖ τῆν γὰρ δισεθεία. ἐδὲ ταῦ-
της συνέσει νομοθέτης ταῦτα μὲν ἐν ἐκάστων

CAP. XV.
De iis, que à Theodosio Imperatore scripta
sunt his de rebus.

Orto Imperator Theodosius nun-
quam satis laudatus, cum ea, quæ à
Juniore Valentiniano facta, & quæ à
Maximo tyranno scripta fuerant, cogno-
visset, ad profugum adolescentem scrip-
psit: mirandum non esse, si Imperatori
quidem terror, tyranno verò robur ac-
cresceret: quippe cum Imperator pie-
tati bellum intulisset, tyrannus autem
tulisset auxilium. Itaque is quidem, qui
eam deseruit, nudus fugit: ille vero, qui
pietatis armis munitus est, nudatum vin-
cit. Pietati enim semper conjunctus est
legislator pietatis. Et hæc quidem scrip-
psit ad illum Theodosius, dum procul
E c

abesset. Ubi vero de fuga eius certior factus, ad opem ei ferendam adfuit, eumque relictis Imperii sui partibus ad partes suas confugientem vidit: Primum quidem animo illius curationem adhibuit, & extrinsecus invecum impietatis expulit morbum, & adolescentem ad paternam pietatem revocavit. Deinde verò, cum bono animo eum esse iussisset, suscepta expeditione adversus tyrannum, Imperium adolescenti citra sanguinem restituit, tyrannum vero interfecit. Injuste enim se facturum existimavit, & inita cum Gratiano fœdera violaturum, nisi cædis pœnas ab interfectoibus exegisset.

CAP. XVI.

De Amphilochio Iconii Episcopo.

POST hæc cum in Orientem reverfus esset, accessit ad eum admirandus ille Amphilochius, cujus jam antea mentionem feci, postcens ut Ariarum conventicula ex urbibus pellerentur. Verum Imperator hanc petitionem duriores esse ratus, nequaquam admisit. Tunc sapientissimus Amphilochius, illico tacitus rem excogitavit memoratu dignissimam, ingressus enim denuo in palatium, cum Arcadium filium Imperatori adstantem vidisset, quem ille paulò ante Augustum renuntiaverat, ipsum quidem Imperatorem solito more salutavit; Filium vero honoris expertem dimisit. Imperator vero id ab Amphilochio per oblivionem existimans factum, accedere eum iussit & filium osculari. Verum Amphilochius sufficere honorem dixit quem ipsi exhibuisset. Quod indigne ferens Imperator, contemptum filii suam esse ajebat injuriam. Tum verò sapientissimus Amphilochius facti sui causam aperuit, & contenta voce dixit: Vides Imperator te filii tui contumeliam ferre non posse, sed succensere iis, qui illi contumeliam faciunt. Crede igitur, DEUM quoque hujus universi eos averfari, qui Filium ipsius unigenitum blasphemant: eosque tanquam ingratos erga Servatorem ac bene de se meritum, odio habere. Re hoc modo intellecta Imperator, tum factum, tum dictum Amphilochii admodum miratus, legem extemplo dedit, qua hereticorum conventicula vetabantur. Verum enim verò omnes comunis homi-

ἐπέσειεν. ἐπειδὴ ἦ τὴν φυγὴν μεμαθηκώς ἐπὶ Πικυρίαν ἀφίκετο, ἔτι μὲν οὐκ ἔπειτα καὶ αὐτὸς λοιπὸτα βασιλείαν, εἰς τὴν αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἀρχαίων μὲν εἶδε, πρῶτον μὲν τῆ ψυχῇ τὴν θεοπείαν προσήνεγκεν, καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἀσεβείας ἐξήλασε νόσον, καὶ εἰς τὴν πατρὸς ἀσέβειαν ἐπανήγαγε. ἔπειτα θάρρειν παρεγνήσας, ἐκ τῆ τυραννὸς ἐσλεύσας, ἀναμνήσας μὲν τῶν νέων τὴν βασιλείαν παρέδωκε, τοὺς δὲ τυραννοὺς ἐκείνην ἀδικεῖν γὰρ ὑπέλαβεν ἑαυτὸς πρὸς γραβατὸν γενημένους ἀσέβειαν ἐπέβηκας, εἰ μὴ ποιῆν τὰς ἀπεικταγήκοντας ἐπέβηκας τῆς σφαγῆς.

Κεφ. 15.

Πρὸς ἀμφιλοχίῳ ἐπισκόπῳ ἰκονίου.

ΜΕΤὰ τὴν ἐκείθεν ἐπάνοδον, ἀφίκετο μὲν ἀμφιλοχίῳ ὁ θαυμαστός, πολλὰς ἐμνήσθη, ἀντιβολῶν τὰς τῶν αἰρετικῶν ἐν τῇ πόλει ἐξελαθῆναι συλλογὰς. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπνεύσεραν ὑποβόων τὴν αἴτησιν, οὐκ ἐδέξατο. ὁ δὲ σοφιστὴς ἀμφιλοχίῳ ἀσέβειαν ἐγνήσας μνήμης ἀξίαν ἐξέδρασε μηχανήν. εἰσω γὰρ αὐτῆς τῶν βασιλείων γυμνῶν, καὶ παρεστῶτων βασιλεῖ τὸν υἱὸν ἀρκάδιον θεασάμενος, νεώσι ἢ ἑαυτὸν κεχειροθόντο βασιλεὺς, αὐτὸν μὲν ἡπάσατο σωήθως τὸν βασιλεῖα, ἀγροεσον ἢ κατέλιπε τὸν υἱόν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπληροῦς ἡμινομίας τὸν ἀμφιλοχίον, πρὸς ἐλθεῖν καὶ φιλεῖναι προσέταξε τὸν υἱόν. ἢ ἀποχεῖναι ἐφη τὴν αὐτὴν παρ' αὐτῶν ἀνεχθεῖσαν τιμὴν. ὁ δὲ ἀναχεῖναι, οὐκ ἐπὶ ἐκείνῃ παρρησίαν τὴν τῶν πατρὸς ἀτιμίαν τὴν καὶ λοιπὸν ὁ σοφιστὴς ἀμφιλοχίῳ ἐκαλύπη τὸν τῶν γενημένων σκοπὸν καὶ βοῶν ἐφη. ὁρᾷς ὦ βασιλεῦ, ὅπως ἐσθραεις τὴν τῶν πατρὸς ἀτιμίαν, ἀλλὰ τοῖς ἐσθραεις παρρησίαι χαλεπαίνεις πικρῶς. τὸν σευθὸν δὴ ἐν, καὶ τὸν τῶν ὄλων θεὸν τὰς τῶν υἱὸν αὐτῶν τὸν μονογενῆ βλασφημίας ἐκείνην ἀλύπησας, καὶ ὡς ἀχαιεῖς παρ' αὐτὸν σάβησας καὶ ἀνεργέτην γενημένους μισῶν. ἔπειτα σοφιστὴς εἰς ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔπειτα τῶν ἀπὸ τῶν ἀσεβείων τε ἐξελαθῆναι θαυμαστός, νόμον διδύς ἐγνήσας, τὰς τῶν ἀιρετικῶν συλλογὰς κατέβησας, ἀλλὰ γὰρ ἐξ ἀρκάδιον πάσας διαφυγῆν τὰς καὶ